

ณ กาลครั้งหนึ่ง
(สด) จากประเทศเวียดนาม
๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘ [วันที่ ๔ ดาลัด]

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
(สด) จากประเทศเวียดนาม
๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘ [วันที่ ๔ ดาลัด]

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

สนทนาธรรมที่ K'Lan Eco Resort ดาลัด วันที่สาม
(๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๘)

เช้าตรู่ของวันนี้ก่อนการรับประทานอาหารเช้า คุณผเดิม ยี่สมบุญ และคุณสุรภา ภวนานันท์ ซึ่งได้ร่วมเดินทางมากับคณะของท่านอาจารย์ในครั้งนี้ด้วย และทั้งสองท่าน ได้ช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่คณะของท่านอาจารย์เป็นอย่างดี แต่ได้พักอยู่ที่ Binh An Village Resort Dalat ซึ่งอยู่ห่างออกไปไม่ไกล ได้พาท่านอาจารย์ไปเที่ยวชมรีสอร์ทริมทะเลสาบที่พักร เป็นรีสอร์ทที่สวยงามมาก

ข้าพเจ้าไม่ได้ร่วมเดินทางไปด้วย แต่ได้รับความกรุณาจากคุณแฉั่ว (นภา จันทรางศุ) ได้ส่งภาพที่ได้บันทึกไว้มาให้ เมื่อได้เห็นภาพและมุมมองที่สวยงามของผู้ถ่าย รู้สึกดีใจ ที่มูลนิธิฯ จะมีช่างภาพฝีมือเยี่ยม คอยบันทึกภาพกิจกรรมเพิ่มอีกคน นอกจากนั้นยังได้กระเช้าคุณแฉั่วไปว่า ฝีมือดีเช่นนี้ ต่อไปข้าพเจ้าคงตกงานเป็นแน่

ได้เห็นภาพท่านอาจารย์ท่ามกลางสวนดอกไม้ และทิวทัศน์ที่สวยงามดัง
ภาพวาดเช่นนี้ ทำให้รู้สึกมีความสุข แม้ว่าจะเป็นเพียงภาพ ก็ทำให้ใจของผู้ที่ได้เห็น มี
ความชุ่มชื่นยินดีได้ ขอขอบพระคุณและขออนุโมทนาคุณแล้ว คุณผเดิม และคุณสุรภา
มา ณ ที่นี้ด้วยนะครับ

อันดับต่อไป ขอเชิญพิจารณาความการสนทนาธรรมของวันนี้ ตามที่พี่แดง
(พล.อ.ต.หญิง กาญจนา เชื้อทอง) ได้กรุณาถอดความมาให้ได้อ่าน ดังนี้ครับ

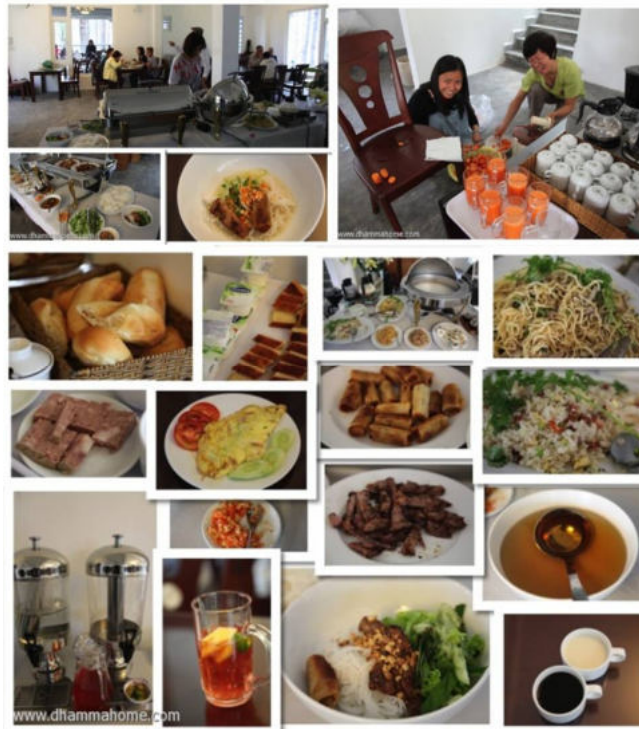
ผู้ถาม :

ได้ร่วมสนทนาธรรมหลายครั้ง อาจารย์พูดเสมอ ๆ เรื่อง เห็น ได้ยิน ว่า ไม่ใช่เรา เป็นธรรมะ ทำอย่างไรถึงจะรู้ สภาพธรรมนั้นได้ ยังคงไปนั่งสมาธิ แม้รู้ว่าเป็นโลภะ แม้จะขัดแย้งกับการสอนของอาจารย์

চারাহ :

ดีใจ ที่จริงใจ ว่าไม่รู้ พระโปถิละมีมานะว่า มีความรู้มาก จึงไม่รู้ลักษณะของสภาพธรรม บางคนคิดว่า อ่านมาก จำมาก เป็นปริยัติ แต่ไม่เข้าใจสภาพธรรมที่กำลังปรากฏ เดียวนี้ จึงมีมานะว่าตนเองเก่ง อย่างที่ถามว่า เพราะไม่รู้ จึงยังติดข้อง โลภะประเภทแรก คือ ติดข้องโดยไม่มี ความเห็นผิด เช่น เพียงเห็น ยังไม่รู้รูปร่างสัณฐาน ไม่รู้ว่า ทิวสุปาทาน ยึดมั่นในความเห็นผิด และยึดถือในข้อ ปฏิบัติที่ผิด เช่น เมื่อได้ยินเรื่องแย้งว่า ไม่ใช่โต๊ะ ก็ พยายามรู้แย้ง นั่นผิด เพราะเป็นเราที่พยายาม จะเห็นว่า มีความเห็นผิดตลอดเวลา แม้ยังไม่ไปสำนักปฏิบัติ การ ติดข้องในรูปทั้งหมด เป็นอุปาทาน ทางเดียวที่จะเข้าใจ การติดข้อง ก็คือ รู้ขณะนี้ เห็น ได้ยิน ที่นี้ หรือที่สำนัก ปฏิบัติ ก็เหมือนกัน ถ้าไม่เข้าใจว่าเป็นธรรมะ ซึ่งต้อง เข้าใจเดี๋ยวนี้

ผู้ถาม :

ฟังว่ามีสภาวะพระพรหมปรากฏตลอดเวลา คงต้องฟังต่อไป เพื่อระลึกรู้ แต่ในชีวิตประจำวัน ยากมากที่จะระลึกรู้ เมื่อไปสำนักปฏิบัติ เพื่อระลึกรู้สภาวะพระพรหม ทำให้รู้สึกว่าเป็นธรรมชาติมากขึ้น

ท่านอาจารย์ :

ที่อื่น ๆ ละ ติดข้องมากขึ้นหรือเปล่า?

ผู้ถาม :

ไม่ไปที่อื่น ไปแต่สำนัก

ท่านอาจารย์ :

ยังคงมี "เรา" ตลอดเวลา คำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นปัจจัยให้เกิดโรคอะไรไหม? ถ้าเป็น ไม่ใช่คำสอนของพระองค์

- ผู้ถาม : เพราะยังเป็นปุณฺชน จึงยังไม่รู้และติดข้อง แต่ทุกอย่างก็เกิดขึ้นและดับไปทันที ไม่ใช่หรือ?
- ท่านอาจารย์ : แล้วที่ติดข้องว่าต้องไปสำนักปฏิบัติล่ะ?
- ผู้ถาม : ติดข้องที่นั่นเอง ก็เกิดดับ และเป็นปัจจัยให้จิตอื่นเกิดต่อ
- ท่านอาจารย์ : ที่อื่นก็เหมือนกันไม่ใช่หรือ?
- ผู้ถาม : เข้าใจว่า ยังติดข้องจึงยังไป
- จอน : ที่ไปสำนัก เพราะคิดว่า จะมีทางลัดทำให้เข้าใจธรรมได้ ที่บอกว่าเป็นธรรมชาติ เพราะยังไม่ต้องการเข้าใจ และคิดว่ายังพยายามไม่พอ ที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า อาตมาปี ความอดทนที่จะระลึกรู้ และมีศรัทธาว่า เหตุที่ถูกละ นำผลที่ถูกละ เท่านั้น
- ซาร่าห์ : เมื่อตื่นขึ้นก็โลภะแล้ว เมื่อพยายามระลึกรู้ ก็ติดข้องในตัวตนที่จะให้ระลึกรู้แล้ว บางคนจึงไปปฏิบัติผิด ๆ เพื่อให้ได้ผลเร็ว ๆ เพราะติดข้องและปฏิบัติผิดจึงทำให้ไม่รู้ลักษณะสภาพธรรม ซึ่งจะสะสมความเห็นและปฏิบัติผิดเพิ่มขึ้น จึงต้องค่อย ๆ ละคลายความติดข้อง ด้วยความเข้าใจเพิ่มขึ้น

ผู้ถาม :

คิดว่า วิทยากรไม่เคยไปสำนัก จึงไม่รู้เรื่องของสำนัก
คิดว่า โยคีในสมัยก่อนก็ต้องไปสำนัก เพื่อละลายความ
ติดข้อง ปกติจิตวุ่นวาย เมื่อไปสำนัก ง่ายที่จะทำให้สมดุ
แต่เมื่อฟังอาจารย์ก็เข้าใจมากขึ้น ที่สำนัก อาจารย์ก็สอน
เรื่องสภาพธรรม แต่ไม่ละเอียดเท่านี้ อาจารย์ก็สอนเรื่อง
กิเลส ที่บอกว่าสติไม่เกิดตลอดเวลา

ชาว้าห์ :

อาจารย์บอกว่า เพราะมีเรา ก็ยากที่จะละลาย

จน :

ไม่ว่าจะรู้หรือไม่ ก็มีความหวังตลอดเวลา

ผู้ถาม :

มีความหวังที่สำนัก แต่ก็ดีกว่าในชีวิตประจำวันที่วุ่นวาย

จน :

อารมณ์ของสติระลึก คือ สภาพธรรมที่กำลังปรากฏ ถ้า
สติระลึกขณะนั้นสมดุ ไม่ใช่ทำให้สมดุแล้วสติจึงเกิด
มีเห็น ได้ยิน ตลอดเวลาให้ระลึกรู้

ท่านอาจารย์ :

สมดุ คือ อะไร? เข้าใจ คือ อะไร?

ผู้ถาม :

เมื่อเข้าใจก็สมดุ

ท่านอาจารย์ :

จึงไม่ต้องมีใครสอนให้ทำสมดุ เมื่อเข้าใจก็สมดุ
พระพุทธเจ้าทรงสอน ๔๕ พรรษาอย่างละเอียดทุกอย่าง
เพื่อให้เข้าใจสภาพธรรมว่าเป็นอนัตตา เป็นปัจจัยให้
ระลึกรู้ ถ้าไม่ฟัง และพิจารณาให้เข้าใจอย่างมั่นคง ก็ไม่
สามารถรู้ลักษณะของสภาพธรรมได้ ก่อนตรัสรู้ โลกอยู่

ในความมืด อย่าลืมว่า พระธรรมลึกซึ้งมาก จนไม่น่าอม
พระทัยที่แสดงธรรม สภาพธรรมเดี๋ยวนี้คืออะไร? ใครจะรู้
ในความมืด ใครสามารถทำให้ค่อยสว่างขึ้น? ไม่ใช่เรา
ไม่ใช่ใคร นอกจากสภาพธรรมหนึ่ง คือความเข้าใจ จึง
ควรศึกษาธรรมแต่ละคำให้เข้าใจ ไม่มีใครในโลกหรือใน
จักรวาลที่จะสอนอย่างนี้!!!

..."แต่ละคำ" ทำให้เข้าใจเพิ่มขึ้น อนัตตา คืออนัตตา ไม่มี
ใครสามารถพยายามทำอะไรได้ เช่น อุปาทาน ติดข้อง
หมายความว่าอะไร? ลึกแค่ไหน? มากแค่ไหน? แม้ "เห็น"
เดี๋ยวนี้ ก็ไม่รู้!!! ใครสามารถห้ามไม่ให้ติดข้องได้? แม้เกิด
แล้วดับแล้ว ใครรู้??? มีเพียงขณะเดียวที่เห็นหรือ? ไม่!!
นับไม่ถ้วน!!! เหมือนเห็นตลอดเวลา เดี่ยวนี้ ไม่รู้มากแค่ไหน? สะสมมาเป็นกัปป์ ๆ ใครทำให้สมดุลได้?...

ที่เกิดมาด้วยความติดข้องและความไม่รู้ อุปาทานติดข้อง
รูปติดข้องได้ไหม?

ผู้ถาม :

ไม่ได้

ท่านอาจารย์ :

สภาพธรรมใดเป็นอุปาทาน?

ผู้ถาม :

ทวิฏฐิ

ท่านอาจารย์ :

ไม่ใช่คำในหนังสือ!!! บางคนอาจคิดว่า ละคลาย
อุปาทานง่าย ๆ แต่ต้องรู้ว่า สภาพธรรมใดเป็นอุปาทาน
ไม่รู้ทุกอย่าง จนกว่าจะเห็นประโยชน์ของพระธรรม ก่อน
ปรีนิพพาน ทรงตรัสว่าอะไร? อย่าประมาณพระธรรม
บางคนคิดว่ารู้สภาพธรรมง่าย ๆ นั้นประมาณพระธรรม
ใครสามารถเป็นครูได้? พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
อย่าลืม พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ต้องเห็นพระคุณของ
พระองค์ กราบไหว้ใคร? อาจารย์ที่สอน? หรือ พระ
สัมมาสัมพุทธโธ!!!

...ถ้าไม่เข้าใจ ไม่สามารถละคลายอุปาทานได้ กาม
 อุปาทาน ติดข้องในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ใครไม่ติด
 ข้อง? พระอรหันต์!!! แต่จะพูดถึงปุณฺณ กาม คือติดข้อง
 แม้ไม่เรียก ก็ติดข้อง โลภะติดข้องทุกอย่าง ยกเว้น
 โลกุตตรธรรม แม้แต่ปัญญา โลภะก็ติดข้อง ปัญญา เป็น
 สภาพธรรมเดียวที่สามารถละคลายโลภะได้ ใครรู้ว่า
 โลภะไม่ใช่เรา ไม่ใช่ใคร ไม่มีใครเปลี่ยนแปลงสภาพธรรม
 ได้ได้ เมื่อโลภะเกิดแล้ว ใครห้ามได้? ใครเปลี่ยนได้?
 ปัญญารู้ว่า ไม่ใช่ใคร บังคับบัญชาไม่ได้ เห็นเกิดแล้ว ใคร
 ห้ามได้? เกิดแล้วดับทันที ไม่กลับมาอีก เกิดเพราะเหตุ
 ปัจจัย ไม่ต้องทำอะไร มีสภาพธรรมเกิดดับตลอด
 เวลา ถ้าไม่มีคำสอนก็ไม่รู้!!! ติดข้องในสิ่งที่ดับหมดแล้ว
 ไม่มีอะไรเหลือ!! แต่มีปัจจัยให้มีสิ่งอื่นเกิดต่อทันทีอย่าง
 รวดเร็ว โดยไม่รู้ สมดุลคืออะไร? ไม่เข้าใจสภาพธรรม
 ตามปกติ ตามความเป็นจริง ถ้าไม่ปกติ เป็นเรา เพราะยัง
 เข้าใจความเป็นอนัตตาไม่พอ ถ้าใครพยายามทำอย่าง
 อื่น ที่ไม่ใช่ทางสายกลาง เป็นการทำลายคำสอน ฟังคำ
 ของคนอื่น!! เข้าใจคำสอนผิด เป็นการทำลายคำสอน จน
 อันตรธานในที่สุด คนที่ยังไม่รู้ก็ยังมีความเห็นผิดได้ พระ
 อรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้ทำอะไร แต่ให้ "ฟัง"
 และ "พิจารณา" คำสอนของพระองค์จน "เข้าใจ" ไม่ใช่คำ
 ของคนอื่น!!...

...อัตรานุปาทาน หรือ อัตรานุกิเลส ความเห็นว่าเป็นตน
 กิเลส ความเห็น มีความเห็นถูก และเห็นผิด สัมมา และ
 มิจฉา เมื่อคิดว่า เราทำ เราจะทำ เป็นมิจฉากิเลส ว่าเป็น
 คนไทย คนจีน เป็นมิจฉา สภาธรรม ไม่ใช่ใคร ไม่มี
 ตัวตน แต่มีปัจจัยให้ลืมตลอดเวลา ลืมว่า เป็นธรรมะ
 ไม่ใช่เรา ลืม ก็เป็นธรรมะ ไม่ใช่เรา ซึ่งใช้เวลานาน
 มากกว่าจะไม่ลืม ต้องฟังแล้วฟังอีก บ่อย ๆ เนือง ๆ
 แม้แต่เดี๋ยวนี้ก็ลืม แม้กำลังฟังว่าเป็นธรรมะ แม้เห็น กามุ
 ปาทานก็เกิด...

...ปัญญา ๓ ระดับ คือ สัจญาณ กิจญาณ กตญาณ
 แสดงความลึกซึ้งของสภาธรรม หลังจากฟังคำว่า
 อนัตตา เป็นสัจญาณหรือยัง? ยัง เพราะญาณ ไม่ใช่เพียง
 ฟังเข้าใจ แต่ต้องมั่นคงว่า ทุกอย่างเป็นธรรมะ ไม่มีใคร
 สามารถบังคับบัญชาได้ บางทีคิดว่ามิจฉากิเลสเป็น
 ปัญญา จึงต้องเข้าใจว่า ปัญญาเป็นธรรมะ บังคับไม่ได้
 เกิดจากการฟังให้เข้าใจ ทุกคนยังมีกามุปาทาน ไม่ต้อง
 กังวล เพราะเป็นธรรมะที่ปัญญาเท่านั้นสามารถละคลาย
 ได้ จากคำสอนไม่มีใครทำอะไรได้ นอกจากปัญญาทำกิจ
 ของปัญญาละคลายกิเลส เมื่อความเห็นผิดเกิดขึ้น แม้จะ
 พยายามเท่าไรก็ห้ามไม่ให้เกิดไม่ได้...

ซาร่าห์ :

ปกติละ รู้แต่ปริยัติ เมื่อพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัส
เรียกว่า ไบลานเปล่า ก็ปฏิบัติจนบรรลุ จากมูลคันธสูตร
แสดงถึงภิกษุที่รู้ปริยัติ แต่มีมานะ ไม่ปฏิบัติด้วยการ
ระลึกรู้

ผู้ถาม :

อยากรู้เรื่องสมาธิ

ท่านอาจารย์ :

ตอนนี้มีสมาธิไหม?

ผู้ถาม :

ไม่มี

ท่านอาจารย์ :

มีสภาพธรรมตอนนี้ไหม?

ผู้ถาม :

มี

ท่านอาจารย์ :

อะไรบ้าง?

ผู้ถาม :

ไม่รู้

ท่านอาจารย์ :

เห็นไหมว่า แม้ขณะนี้ก็ยังไม่รู้ แต่อยากจะรู้อย่างอื่นที่ไม่
ปรากฏ ตอนนี้จิตไหม? มี รู้ลักษณะจิตของจิตเดี๋ยวนี้
ไหม? ยังไม่รู้ จิตเป็นสภาพรู้ สามารถรู้อารมณ์ได้ สมาธิ
ก็เป็นนามเหมือนกัน ต่างกับรูป ที่ไม่รู้อะไรเลย ถ้าไม่เกิด
จะรู้ไหม? ไม่ ศึกษาได้ไหม? ไม่ได้ สิ่งที่กำลังปรากฏ
เดี๋ยวนี้รู้ไหม? รู้เห็นไหม? ไม่รู้ สมาธิยังไม่เกิด จึงรู้ไม่ได้

ท่านอาจารย์ :

อะไรที่กามุปาทานยึดมั่นที่สุด?

ผู้ถาม :

สิ่งที่ปรากฏให้เห็น เสียง ความรู้สึกเป็นสุข

ท่านอาจารย์ :

เช่นอะไร?

ผู้ถาม :

ติดในความเป็นสัตว์ บุคคล ตัวตนมากที่สุด (being)

ท่านอาจารย์ :

เพราะอะไร?

ตอบ :

เพราะสะสมมา

ท่านอาจารย์ :

เราต้องตระหนักถึงความลึก ความกว้างของความติดข้อง เมื่อสูญเสียของรัก เกิดความเศร้าโศก มากน้อยแค่ไหน ขึ้นกับระดับของความติดข้อง แต่ใครห้ามไม่ได้ เมื่อโลภะ เกิดก็ทำกิจติดข้อง อะไรที่ทำให้โลภะลดลง? ความเข้าใจ สิ่ง чтоติดข้องมากที่สุดคือตัวตน จึงเป็นเหตุให้ทำทุกอย่าง ตามที่ติดข้อง

คำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ละคลายโลภะ ที่ละเล็กทีละน้อย แม้พระโสดาบันไม่เห็นผิดในความเป็น ตัวตน แต่ยังคงมีโลภะ เข้าใจคำสอนในความเป็นอนัตตา และเดินทางด้วยอนัตตาตลอดทาง ธรรมะทั้งหมดเกิด เพราะเหตุปัจจัย สติ ปัญญา โลภะ ล้วนเกิดเพราะเหตุ

ปัจจัย ล้วนเป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวตน ต้องเป็นปัญญา สิ่งที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย แม้เริ่มต้นปัญญายังน้อย เมื่อฟังมากขึ้น ปัญญาก็เจริญขึ้น

นาม :

(เด็กชายวัย ๑๑ ขวบที่ศึกษาพระอภิธรรม ๓ เดือนก็เข้าใจ) เคยอ่านเรื่องนิพพานว่าไม่เกิด ไม่ดับ แล้วเป็นอะไร? พระพุทธเจ้านิพพานได้อย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

เห็น เกิดดับไหม? เกิดดับ จึงไม่ใช่นิพพาน อวิชชาไม่สามารถเข้าใจนิพพาน ปัญญาค่อย ๆ เข้าใจอนัตตา จนไม่มีตัวตน ถ้าไม่เข้าใจสิ่งที่ปรากฏ ยังไม่ใช่อบรมมปัญญาเพื่อรู้นิพพาน อยากรู้สิ่งที่ปรากฏเดี๋ยวนี้ หรือสิ่งที่ยังไม่ปรากฏ?

นาม :

สิ่งที่กำลังปรากฏ

ท่านอาจารย์ :

ไม่มีใครรู้ความจริงของเห็นเดี๋ยวนี้ มีแต่ปัญญาทำกิจของปัญญา ถ้าไม่มีปัจจัยให้ปัญญาเกิด ปัญญาเกิดไม่ได้ ปัญญาคืออะไร? ปัญญา เข้าใจสิ่งที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้!!!

ผู้ถาม : ได้รับประโยชน์จากการร่วมสนทนาธรรม อยากถามเรื่อง สติปัฏฐาน

चार่าห์ : กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน ระลึกรู้สิ่งที่ปรากฏทางกาย เย็นร้อน อ่อน แข็ง ตึง ไหว ด้วยความไม่ใช่ตัวตน ไม่จงใจ จะรู้ที่ส่วนใดส่วนหนึ่ง เวทนानุปัสสนาสติปัฏฐาน ระลึก ความรู้สึกที่กำลังปรากฏ... สติปัฏฐาน คือ ปฏิบัติ

ท่านอาจารย์ : อยากรู้ สติปัฏฐาน หรืออยากรู้สิ่งที่กำลังปรากฏ? ยังคง เป็น เราเห็น เราได้ยิน เราจำได้ ปัญญามี ๓ ระดับ สัจญาณ กิจญาณ กตญาณ ต้องรู้ด้วยตนเอง ว่ามี ปัญญาระดับไหน

चार่าห์ : สัจญาณ เข้าใจความจริงอย่างมั่นคงในอริยสัจ ๔ ยัง ไม่ใช่สติปัฏฐาน กิจญาณ เป็นปฏิบัติหรือสติปัฏฐาน ระลึกรู้ลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏขณะนี้!!

ท่านอาจารย์ : สัจญาณ เข้าใจอริยสัจ ๔ อย่างมั่นคง ทุกขอริยสัจจะ คือ อะไร?

ผู้ถาม : แน่ใจว่า อวิชชาเป็นเหตุให้เกิดทุกข์

จอน : ทุกข์เป็นสามัญลักษณะของสภาพธรรมที่เกิดเพราะเหตุ ปัจจัยทั้งหมด "เห็น" ทุกข์ใหม่ ทำไม?

ผู้ถาม :

เพราะเกิดขึ้นแล้วดับไป

จน :

ใช่ เช่นเดียวกับสิ่งที่ปรากฏให้เห็น ทุกสิ่งที่เกิดเพราะเหตุ
ปัจจัย เป็นทุกข์เมื่อเกิด ต้องแก่ ต้องตาย ทุกขณะเกิดดับ
เป็นทุกข์ ชันธ ๕ เป็นทุกข์

ผู้ถาม :

ช่วยอธิบาย บารมี ที่ส่งเสริมให้เกิดปัญญา

চারার্থ :

บารมีเป็นกุศลที่ประกอบด้วยปัญญา รู้ว่าเป็นธรรมะ
ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เช่น ทาน ศีล ส่งเสริมให้เกิด
ปัญญา

ผู้ถาม :

ความแตกต่างระหว่างบารมี และ สติปัฏฐาน

จน :

ไม่ควรเปรียบเทียบคำสอนว่าแตกต่างกัน ความจริงแต่
ละส่วนประกอบกันและสอดคล้องกันทั้งหมด

ผู้ถาม :

บารมีต่างกันแสดงถึงสภาพธรรมที่ต่างกันใช่ไหม?

চারার্থ :

แต่ทรงแสดงว่า เป็นกุศลธรรมที่เป็นอนัตตา ซึ่งต้องอบรม
เจริญจนถึงที่สุด

ผู้ถาม :

ทำกุศลอย่างไรจึงเป็นอนัตตา ไม่ใช่เราทำ

ซาร่าห์ :

ก่อนการตรัสรู้ ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตาอยู่แล้ว แต่เราไม่รู้ ขณะให้ ไม่สามารถบังคับความคิดได้ อาจคิดล่วงหน้าว่าจะให้อะไร บังคับไม่ได้ มีประโยชน์กว่า ว่าควรคิดอย่างไร แต่รู้ว่าทุกอย่างเป็นธรรมะ เกิดเพราะเหตุปัจจัย ไม่ใช่เรา

ท่านอาจารย์ :

ตอนนี้มีบารมีไหม? ไม่ใช่เพียงยกคำขึ้นมาโดยไม่เข้าใจ ไม่มีใครรู้ว่า เป็นบารมีอะไรหรือไม่ ขณะฟังธรรมเป็นบารมีไหม?

ผู้ถาม :

เป็น สัจจบารมี

ท่านอาจารย์ :

สัจจบารมีต้องมั่นคงในอริยสัจ ๔ ไม่เปลี่ยนแปลง เป็นบารมีหรือยัง? รู้ด้วยตัวเอง เป็นปัญญาบารมีหรือยัง? ยังมีขันติไหม? มี เป็นบารมีไหม? ถ้าคิดว่า วิธีนี้ใช้ในการเจริญปัญญา ยังไม่ใช่บารมี ถ้าคิดว่ามีทางลัด ถูกหรือผิด? อกุศลทั้งหมดไม่ใช่บารมี สัจญาณ เป็นบารมี เพราะนำไปสู่กิจญาณ สติปัญฐาน ระลึกรู้ลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏเดี๋ยวนี้ ไม่เปลี่ยนแปลง

ผู้ถาม :

กำลังฟังธรรมอยู่ จะเป็นบารมีได้อย่างไร เมื่อยังเป็นเราฟัง

ท่านอาจารย์ :

อกุศลทั้งหมดไม่ใช่บารมี

ผู้ถาม :

สับสนระหว่างกุศลและอกุศล เพราะเมื่อเข้าพูดถึงสำนักปฏิบัติว่า ไม่เข้าใจ ตามปกติเมื่อทุกข์ ไปหาอาจารย์ให้ช่วยบรรเทาทุกข์ เป็นกุศลหรือไม่?

ท่านอาจารย์ :

ทุกวันนี้เป็นกุศลตลอดหรือไม่? หรือเป็นโลกะ? ใครจะเป็นอย่างไรก็เป็นไป ตามการสะสม อยากเป็นสุขทั้งวัน โดยไม่รู้อะไร ใครจะนำไปสู่คำสอนของพระอรหันตสัมมา

สัมพุทธเจ้าได้? ถ้าคิดว่า ไม่ควรฟังคำสอนว่า ไม่ใช่เรา แต่ทำสิ่งที่พอใจ ไม่เห็นคุณค่าของความเข้าใจว่า เป็น ทาสของโลกะตลอดเวลา เมื่อไหร่จะหลุดพ้นจากความเป็น ทาสของโลกะ? อย่างนี้เป็นสัญญาณหรือไม่? ยังไม่เป็น ถ้ายังไม่เป็น ก็ยังไม่ถึงกิจญาณ ยังไม่ใช่ปฏิบัติ สติปัฏฐาน ที่ถึงลักษณะของสภาพธรรมะตามความเป็นจริง

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
 ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของสมาชิกชมรม บ้านธัมมะเวียดนาม ทุกท่าน
 ขอบพระคุณและขออนุโมทนาพี่แดง (พลอากาศตรีหญิง กาญจนา เชื้อทอง)
 สำหรับข้อความการสนทนาธรรม ที่ถอดความสดขณะฟัง มาให้ประกอบเรื่อง
 และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

